

Landskap: ..... Upptecknat av: .....
Härad: ..... Adress: .....
Socken: ..... Berättat av .....
Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

1

Uppteckningen rör När Hobergsgubben blev bjuden på barndop
men inte vågade komma för "trummeslagarns" skull.

Dä skulle ha hänt på Gotland i alla fall.

Dä var en karl, som skulle ha barndop och då bjudde han Hobergsgubben, å kan veta han va bra riker efter va de sår.

Jo, han tackade och skulle komma. Men så sår han:

"Har du bjutt trummeslagarn mä?"

"Ja-e, dä har jag," sa karlen, för han visste att Hobergsgubben var rädd för trummeslagarn, dä vill säja guden Tor, å han ville hälst inte ha Hobergsgubben med på dopet men ville i alla fall ställa det så, att han fick fädergåva.

"Nähä, då kan jag inte komma," sa Hobergsgubben. "Han

var ute och trummade härom dagen, och då kastade han en trumme-
pinne efter mej, så låret rök av. Men faddergåva vill jag ge."
Å så öste han till karlen ur en säck som han tyckte.

"Brukar de ge mer?" frågade han.

"Åja, dä kan allt va nå'en," sa bonden.

"Ingalunda vill jag vara den sämste," sa Hobergsgubben
och öste opp mera av sina skatter. Men jag tycker, dä tjänte
väl inget te, när han inte tordes va nå på ^{bröllopet} ~~bröllopet~~. Jag undrar
om dä inte var en smed däroppe i Bröten som hette Brevis som
berättade den här sagan för mej.

Jätten, som satt på kyrketaket och lagade sina stövlar och
och råkade få bonde, häst och vagn i trädslingan.

3

Dä hände visst oppe i Norland eller någonstans
norrut. Dä va i alla fall en jätte, som hade slitit opp stöv-
larna sins, och när han skulle laga dom, satte han sej grinsle
över ett kyrketak. Å kan veta han hade allt en redier tråd.
Då rackarn i me kom där inte en bonde körandes på vägen, å
han råkade bli hängandes i slingen på träen, så när jätten
drog en till sej, så följde både bonden och hästen och kärran
med. Men jätten tog sin hammare och knappade till några slag.

"Åh, visst blir dä en knut på träen ibland," sa han,
"men dä kan ingen hjälpa."

Dä låter ju bra troligt, så en förstår nog, att dä
ä sant.

Landskap: ..... Upptecknat av: .....

Härad: ..... Adress: .....

Socken: ..... Berättat av .....

Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

4

Uppteckningen rör Gubben som ingått kontrakt med satan.

Öster oppe i Slätte /Slätthögs/ socken fanns det en gubbe, som de menade hade försålt sej till satan. Han var girig och hade tur med att samla pengar, så han blev mycket förmögen. Så var det ingenting vidare än att en dag - och den var väl utsatt i förväg - klädde gubben sej helgdagsklädd, satte på sej byxor av gulvitt skinn, och tog väl på sej jacka och strumpor och nåt på huvet, dä ä klart dä. Sen gick han och satte sej i spisen och väntade. Rätt som det var kom en klump neddansande - mest som den svarvade klumpen på en träbesman som de använde förr i världen - och den slog gubben i huvet, så

han dog på stund. Det var väl som sagt överenskommet, att satan
skulle hämta honom vid det tillfället, eftersom han klätt sej
helgdagsklädd, ty förr begravdes dom mönne mest i den dräkten.
Det var en karl oppe från Slätte som berättade detta för mej.

ACC. NR.

- 6
3869LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: ..... Upptecknat av: .....

Härad: ..... Adress: .....

Socken: ..... Berättat av .....

Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

6

Uppteckningen rör Gästgivarn, som hade "kompakt" med en ande.

Dä fanns en gästgivare nere i Wrå socken som hade kompakt med en ande. En gång kom det en knalle ner till Wrå och han och Knut - så hette gästgivarn - började spela kort. De var alldeles överdådiga båda två, men Knut var lite värre. De dibblade bägge två om, att de hade någon till hjälpes, men så kom de till att yppa det för varandra hur de hade 'et, och då kom det fram, att Knut hade en ande mer till hjälpes än knallen. Men det låter då så galet. Men att Knut hade kompakt mä nån ande, dä kommer inte ifråga efter va di sär.

En gång kom det två herrar åkandes till en herrgård, som låg ett stycke från gästgivargården. De gjorde

väl sej något ärende att de ville köpa gården eller så, men när det var, så börja de spela kort med ägaren, och rackarn i me spelade de inte från honom så mycket han hade, gård och allt. Då visste han sej ingen annan råd än att skicka dräng och häst efter Knut. Ja, han kom dit och kan tänka blev väl mottagen av herremannen och även av spelherrarna.

Han blev bjudder på, kan veta, och i alla fall fråga de Knut, om inte han kunde ta sej någon frihet och ta till korten.

"Ja, jag vet inte. Jag har inget å spela bort."

I alla fall blev de överens om att ta till kortleken. Han lät dem vinna i början, Knut, så de ble riktigt opp i'at.

"Vi satsa för lite," sa herremännen.

"Ja, jag ä lite ärger," menade Knut. "Den som inte kan sköta korten han har inte på kortspel att göra, och dessutom har jag ingenting att spela bort."

Dä va dricksvaror mellan korten, kan veta. Till slut sa Knut.

Så och så mycket äger jag och det sätter jag opp. Men sen var
det färdigt. Sen var det Knut som vann. Häst och åkdon och varenda
öre pankade han ifrån dem och likaså vann han tillbaka herra-
gården och allt vad de hade vunnit ifrån herren som de var hos.
Och detta ska va verkelig sanning.

- 9 3869
ACC. NR. ....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: ..... Upptecknat av: .....
Härad: ..... Adress: .....
Socken: ..... Berättat av .....
Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

9

Uppteckningen rör Uppstudsig dräng skaffar barn lyte, som
botas med blötfisk.

Det hände oppe i Hylte i Gällaryds socken. Jag kände både pajken å mor hans å far hans å farfar hans å längre tebaks, så det är rediger sanning. Det var på det viset, att pojkens mormor var död. Hon bodde oppe i Flathalla å hade undantag där. Då var de hemma på begravninga, det är klart det, pojkens mor - hon hette Johanna för resten - och några syskon till. Å när begravninga var slut blev det lite mat över, bröd och vad det kunde va å bl. a. blötfisk, som de bytte sinsemellan å tog med sej hem. Å när Johanna kom hem tog hon å kokte fisken. Hon var en rediger mora, så hon drogs inte med det som var skämt eller dåligt. Men så hade de en dräng,

Skriv endast på denna sida!

som hette Anders, å han var en sådan där pratare som pratade så långt å drog på 'et.

"Ja, där kommer di hem från fina kalaset å ha bara lite sur blötfisk å bju på," sa han.

"Nä, dä kommer då inte i fråga att han ä sur å man icke hangår i både de å me," sa Johanna. Hon åt själv av fisken men hon ble lite ärger förstås, å dä skulle hon inte ha blett. Hon var nämligen med barn, å när pojken föddes blev det likasom fjäll på honom som fnallade å växte te, å kinken var pojken. De var hos doktorn med honom å han sa, att det var bäst om pojken fick dricka brunn. Ja-a, det ble så. Faren var också dålig, så de var vid Lannaskede, om jag inte minns fel, men det hjalp inte ett tecken. Ja, det gick å pojken var likadan å de måste ju ha honom sån, det ä klart det.

Då sa Johan, faren, att han drömde fast det tror jag han ljudde - jaja, jag vet inte - men han sa i alla fall att han drömde, att pajken skulle bli bra, om bå han och moran åt blötfisk och pajken tvättades i soet. Emellertid hade de haft kalas i gårdsstugan i Hylte och där hade de bl. a. också haft blötfisk. Efteråt gick Johan ner till Sara - hon hette så grannkvinnan.

"Du vet inte vad jag vill dej," sa han.

"Nä, tacka för dä! Dä kan jag väl inte veta, men du får väl berättat," sa Sara för hon va ett sånt frihövat fruntimmer.

"Du fick väl inte nån blötfisk över?"

"Jo-o, dä fick jag, nånna bitar."

"Antingen vill du låna eller sälja mej en bit?"

"Vad i hela världen ska du med den?"

"Jo, jag har fått för mej och till och med drömt, att jag

ska kunna bota min pojk med lite blötfisk."

"Ja, då ska du få så mycket blötfisk jag har," sa Sara.

Han fick ett par bitar och Johanna kokte dom och tvättade pojken i söt och tog pojken i knäet och åt själv och gav pojken till och med av söt. Sen fjällade de å och sen kom det aldrig några fjäll på honom mer. Nej tack! Sen var det lugnt.

Det låter så konstigt, så en har svårt ve att tro det, men i detta fallet vet jag, att det är sant, för jag kände pojken så väl.

- 13 -
ACC. NR. 3869

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: ..... Upptecknat av: .....
Härad: ..... Adress: .....
Socken: ..... Berättat av .....
Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

13

Uppteckningen rör Gå med ko till tjur.

När man var hos tjuren med en ko, skulle man passa på att slå en knut på repet, som en ledde henne i, när tjuren varit på kon. Om han rätt träffade henne första gången, skulle det upprepas åtminstone två gånger, och för varje gång skulle en slå en knut på repet. Det var mycket noga.

Vidare skulle en kasta en näve jord över kon varje gång tjuren va't på'na. Ja, kära hjärtanes, de hade så mycket schoser för sej, så dä va inte vetit. Det bodde en käring här nere som hette Anna Stina och hon gick igenom en gåta för mej, men det har jag bestämt glömt.

Skriv endast på denna sida!

När di köpt något kreatur var det nödvändigt att
husbonden hade repet, som kon letts hem i, under dynan första
natten, för att hon skulle trivas å inte leas ve.

Hur det lät, när skomakaren halvslade skor och skräddaren sydde.

Förr sydde de alltid fast bottnarna vid ovanlädret och det kallades att pompa. Då va då att sticka hål med en syl och sen trå igenom tråden, som var lång å bekig, kan veta. När då skomakarn drog igenom tråden, slog han ut med armarna åt båda sidorna, å då snörk dä te så att dä lot som:

"Inte kål! Inte kål!"

Dä hade de mycket förr, och skomakarn va väl inte så gla'er ve'ån. Men skräddaren han satt mä nålen å wispade på, å då lot dä:

"Gott å ha'en. Huitsch! Gott å ha'en. Huitsch!"

Vad kvarnhjulen sade.

Det ä längesen i våra, förstås. Det hände i Fryele kvarn. De hade glömt att smörja vattenhjulet i lampen där själva axeln låg, å då varenda gång axeln gick runt så gnall dä till på ett visst ställe:

                  r/   r/
"Ja si inte! Ja si inte!" sa dä.

Men det andra kvarnhjulet gick med en annan lyss:

"Treva de fram!" Treva de fram!"

Dä va en gammal gubbe, som talte om dä för me. Han var en sän pratare, så dä va inte vetit. Han brukade tala om sina tjänster.

Vad det sa, när man tre- och firtrask.

Ess dä va tre på loen å trask, lät dä mönne mest
som: En fattas! En fattas!

Men va dä så man firtrask och gjorde dä ordent-
ligt, sa dä: Ja å bägge pojkarna! Ja å bägge pojkarna!

Landskap: ..... Upptecknat av: .....
Härad: ..... Adress: .....
Socken: ..... Berättat av .....
Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

Uppteckningen rör

Innehållsförteckning.

När Hobergsgubben blev bjuden på barndop men inte tordes komma för "Trummeslagarens" skull	1 - 2
Jätten, som satt på kyrketaket och lagade sina stövlar och råkade få bonde, häst och vagn i trådslingen	3
Gubben som ingått kontrakt med satan och häm- tades på utsatt tid	4 - 5
Gästgivaren, som hade "kompakt" med en ande..	6 - 8
Uppstudsig dräng skaffar barn lyte, som botas med blötfisk	9 - 12
Gå med ko till tjur	13- 14

Hur det lät, när skomakaren halvsulade skor	
och skräddaren sydde.....	15
Vad kvarnhjulen sade	16
Vad det sa, när man tre- och firtrask	17
Innehållsförteckning	18 - 19